

Nationale VaardigheidsProeven 2019

Op zaterdag 23 november 2019 werden, na voorrondes door heel het land, in Amersfoort uiteindelijk de Nationale VaardigheidsProeven van 2019 gehouden. Twaalf ploegen streden om de bronzen dr. C.B. Tilanus jr. medailles. Het was de 75e keer dat de wedstrijden om deze medailles werden gehouden, en voor de tweede keer in PRO De Baander.

Bij de start bleek dat deze vaardigheidsproeven anders dan anders zouden zijn. Na een kort woordje van voorzitter Peter Fransman, verscheen opeens Sinterklaas. Peter werd met cadeautjes naar vrouw en kinderen gestuurd, waarna Sint de middag van hem overnam. Het bleek dat de hele school was omgetoverd naar het Sinterklaashuis, en overall waren gewonde Pieten die wachtten op de hulp van de wedstrijd ploegen.

In dit artikel gaan we in op de verschillende casus, benoemen wij wat opviel bij het hulpverleners, en geven we een globale indruk van de leermomenten. Elk team heeft zelf per casus de Tip en Top gekregen. Over het algemeen kunnen we stellen dat hulpverleners zich netjes voorstellen. Op gevaar wordt minder gelet, al zou dat ook door de situatie kunnen komen.

Echte gevaren werden onderkend, maar als het bij binnenkomst veilig leek was niet altijd zichtbaar dat op gevaar werd gelet.

Box 1: Het paard van Sinterklaas

Het paard van Sinterklaas is geschrokken en wild geworden. Piet 1 is in zijn bovenarm gebeten. Piet 2 heeft een trap tegen zijn heup gekregen en viel toen achterover. Hij heeft een beginnende shock die moeilijk te zien was door de roetvegen. Piet 3 schrikt van Piet 1 en 2 stapt achteruit en valt over de mest. Probeert zich vast te pakken aan de spijlen van de stal, maar glijdt weg. Schaaft daarbij de onderarm aan de metalen onderkant van de spijlen.

Piet 1 moet van elke ploeg naar de dokter voor een tetanusinjectie. Niet elke ploeg had onderkend dat voor Piet 2, zij zowel bescherming moesten regelen tegen onderkoeling, als 112 moesten bellen vanwege een shock. Lastig te zien bij Piet 2, maar zeker niet onverwacht gezien het letsel. Maar een paar ploegen stuurden ook Piet 3 naar de huisarts voor een tetanusinjectie. Spijlen in een stal zijn echter wel een bron van bacteriën en dus vraagt deze wond ook om extra schoonmaken en aandacht.



Box 2: Pijnlijke pepernoten

Piet 1 grijpt bij het afwassen van de spullen in het afwaswater, maar daar ligt een scherp mes in. Hier grijpt zij in, waardoor een fors bloedende wond ontstaat in de rechter handpalm, van 4 cm. Piet 2 is net een pepernoot aan het proeven, waar hij zich in verslikt. Wanneer pepernoot eruit is, valt hij flauw van al het bloed van Piet 1.

Piet 1 krijgt keurig een wonddrukverband, wordt verwezen naar de arts en gerustgesteld. Piet 2 mag van de ene helft wat drinken, als hij de beker zelf kan vasthouden en naar de mond kan brengen. De andere helft scoort hier geen punten op. Buikstoten en rugslagen gingen over het algemeen genomen goed.

Box 3: Drukken en blazen

Hier moeten de deelnemers hun reanimatiekunde laten zien door per persoon 5 minuten te reanimeren.

Een bijzondere casus waarbij lang op het juiste tempo en met de juiste diepgang reanimeren een uitdaging bleek. Vijf minuten is niet lang wanneer een ambulance gebeld is.

Box 4: Knullige knutselaars

In de knutselkamer zijn 2 Pieten surprises aan het maken. Piet 1 wil iets van hout maken, maar heeft toen met een spijkerpistool een spijker in zijn linker handrug geschoten. De spijker zit er nog in. Piet 2 wil een plank doorzagen en heeft toen met de handzaag zijn linker onderarm geraakt. Hij heeft een rafelige wond van 5 cm aan zijn onderarm met zaagsel in en om de wond. Iedereen had door dat de spijker in de hand van Piet 1 moest blijven zitten. Het stabiliseren ging in het merendeel van de gevallen goed. Piet 2 werd niet door iedereen naar deskundige hulp verwezen, wat gezien de wond en de omstandigheden wel raadzaam was. Wellicht was dat omdat niet iedereen de wond als ernstig beoordeelde.

Box 5: Let op gevaar

Piet 1 wilde zijn handen schoonmaken, omdat er verf opzat. Pakte de verkeerde fles afbijt, zonder daarbij te lezen dat het niet op de huid mag. Beide handen zijn rood, met blaarvorming door de chemische verbranding. Piet 2 is metaal aan het slijpen, schrok van het gegil van Piet 1, keek op en trok zijn veiligheidsbril van zijn hoofd. Slijptol stond nog wel aan: metaalsplinters vlogen in gezicht, rondom zijn oog. Ook pijn in oog bij bewegen en erg in paniek.

Piet 1 moest spoelen, maar niet van iedereen de volle 30 minuten die voor een chemische wond staan. Dat hij daarna deskundige hulp nodig heeft is wel voor elke





ploeg duidelijk. Nadat door de ploegen de slijptol is uitgezet moet Piet 2 van elke ploeg naar de arts. De ene ploeg zorgt er daarbij voor dat het oog voor de reis wordt afgedekt, de andere niet. Afdekken is hier de juiste Eerste Hulp.

Box 6: Electric boogie

Pietje wilde zijn haren föhnen. Hij stak de stekker in het stopcontact, maar het snoer bleek kapot. Pietje kreeg een enorme schok: daarbij een ingang wond in zijn rechterhand en een uitgangswond onder zijn linkervoet. Pietje klaagt over hartkloppingen en de hartslag is onregelmatig.

Stroombron uit, Pietje laten zitten en 112 bellen. Als het alleen daar om zou gaan hadden alle ploegen de volle punten gepakt. Dat de wonden allebei bedekt moesten worden maakt hier het verschil in de score. Ook de wond onder de voet vraagt aandacht, alleen dan worden de volle punten toegekend.



Box 7: Paniek

Er blijkt een compressor te zijn ontploft in de fietsenmakerij en dat gaf een luide knal. Pietje Paniek doet zijn naam eer aan. Hij denkt dat er een aanslag op de school is door een anti-pieten protest. Er moet 112 gebeld worden; politie, brandweer, ambulance, ME, het leger, iedereen moet komen. Volledig in paniek. Piet 2 stond naast de compressor, zijn beide trommelvliezen zijn beschadigd. Hij hoort niets meer en er komt een klein beetje bloed uit zijn oren.



Pietje Paniek krijgen de ploegen onder controle. Piet 2 vraagt iets meer aandacht. Al komt de communicatie met handen en voeten goed op gang, het stellen van een diagnose bleek lastig. Al deed dat voor het handelen dan weer niets af, door elke ploeg wordt Piet 2 verwezen naar deskundige hulp.

Box 8: Pietje Precies

Een kruiswoordpuzzel voor EHBO gerelateerd zaken.

Drie ploegen wisten hier de volle punten te scoren, voor de anderen was de puzzel net een ster te veel.

Box 9: Spaceulaascake

Piet had in plaats van speculaascake een plak spacecake genomen en een uur later nog maar een plak, wat uiteindelijk resulteerde in een lachstuip en misselijkheid.

Ook voor de EHBO-er zonder aantekening Drank & Drugs was het duidelijk dat deze Piet aan de spacecake had gezeten. Complimenten ook voor de manier waarop de Piet werd benaderd: "treating the patient, not the drugs".



Box 10: Pietengym

Piet 1 was aan het rennen, maar is daarbij over de mat gestruikeld en heeft zijn linker enkel gebroken. Veel pijn. Piet 2 maakte een rare sprong over de bok en kwam het eerst op zijn handen terecht daarna door zijn enkel gegaan. Hij heeft pijn aan beide polsen. 1 is gekneusd en 1 is gebroken. Daarnaast is de rechter enkel gekneusd. Piet 3 is hoog uit het klimrek gevallen. Hij ligt stilletjes achter de matten met veel pijn in zijn rug.

Creatieve ploegen tijdens de NVP. Het ontbreken van een deken in de EHBO-tas weerhoudt ze niet om het been aan de gebroken enkel van Piet 1 te ondersteunen. Piet 2 met alle kneuzingen en de gebroken pols is lastiger. Geen enkele ploeg scoort de volle punten, alle drie de letsels herkennen is ook wel lastig. Piet 3 wordt lang niet door elke ploeg meteen gevonden, dit gebeurde pas na veel gekreun van de pijn. Wat verder opvalt is dat ook wie Piet 3 wel ziet, geen ondersteuning geeft om het bewegen van de nek tegen te gaan.

Box 11: Haastige speed...

Piet 1 moet zijn pietenpak strijken, maar viel op de grond. De strijkplank stond niet erg stevig en klapte dubbel. Arm zit er klem tussen. Heet strijkijzer dicht in de buurt en denkt dat hij zich gaat branden. Probeert zich los te trekken, maar maakt het erger/gevaarlijker. Piet 2 wilde zijn pietenpak van het kledingrek pakken, maar trok het rek bovenop zich. Hij heeft hierdoor een grote bult op zijn hoofd. Piet 3 (Chaospiet) heeft erge haast, hij moet zich nog aankleden, want hij wordt ergens verwacht. Hij roept door iedereen heen: Waar is mijn kraag, waar is mijn muts, waar is mijn maillot, iedereen moet lippenstift op, etc.

Piet 3 wist hier als eerste ieders aandacht te krijgen. Gelukkig waren er in elke ploeg drie hulpverleners zodat hij steeds de aandacht ook kon houden. Dat scheelde wel handen bij de andere Pieten die echt letsel hadden. De arm van Piet 1 werd gekoeld, maar het advies bij aanhoudende pijn naar de huisarts te gaan bleef meestal uit. Piet 2 werd dan wel weer verwezen naar de regulier zorgketen, al was het meestal wel duidelijk dat deze Piet geen hersenschudding had.

Box 12: Ziek, zwak en misselijk

Piet 1 voelt zich niet lekker. Ze zit zielig in een hoekje met een emmer in de handen. Blijft maar braakgeluiden maken. Daarbij is haar vinger blauw en gekneusd. Van een allergische reactie heeft ze overal jeuk. Haar huid is lichtrood. Klachten komen en gaan. In eerste instantie is zij het enig zichtbare slachtoffer.

Dan komen er twee Pieten binnen. Piet 2 (BakPiet) kreeg de hoek van een pakje in zijn oog terwijl hij meerdere

stukken hout aan het dragen was om naar de werkplaats te brengen. Zijn oog is geïrriteerd en rood. Door de schrik en de pijn laat hij de stukken hout vallen. Splinter in rechterhand en kleine sneetje in linker middelvinger door scherpe stukjes hout.

Piet 3 is tegen de deur die Piet 2 dichtgooide aangelopen. Zij heeft daarbij een bloedneus opgelopen en een voortand is door haar lip gegaan. Tand is afgebroken en niet meer te vinden. Zij heeft ook een blaar op de zijkant van de rechterduim. Een wrijvingsblaar door het vele pakpapier knippen.

Terwijl de drie ploegleden bezig zijn komt Piet 4 binnen. Zij voelt zich niet goed. Al die pepernootluchten maken haar misselijk en zij wil niets eten of drinken. Ze is de hele dag al druk aan het werk geweest om alles klaar te maken voor Sint. Heeft nog niet gegeten of gedronken vandaag. Zelfs lopen is teveel. Zij heeft hoofdpijn, misselijk, traag, spierkrampen.

Eerst leek het zo makkelijk: maar 1 slachtoffer, maar daarna barst het los. Niet voor niets zou dit de doorslaggevende box zijn bij een gelijke stand. Piet 2 en Piet 3 krijgen redelijk snel hulp, het is Piet 4 die de hulpverleners soms aan moet raken om hun aandacht te krijgen. Dat terwijl Piet 4 het meest bedreigende letsel heeft: uitdroging. Ploegen doen hun best erachter te komen wat het is, maar missen de essentie. Iets te drinken geven en adequate zorg regelen zijn het meest op hun plaats, maar blijven vaak lang uit. Ook Piet 1 moet lang wachten voor een arts wordt geraadpleegd. Er zijn zelfs ploegen die wel even willen krabben voor Piet (achter haar oor, kan ze zelf niet zo goed bij). Lief, maar niet de verantwoorde Eerste Hulp.

Piet 2 moet soms lang wachten, niet erg: zijn letsels zijn niet levensbedreigend, maar niet elke hulpverlener houdt wel contact met hem. Hij voelt zich soms erg alleen. De bloedneus van Piet 3 weet iedereen goed aan te pakken, al wordt haar wrijvingsblaar niet altijd als zodanig herkend.

Al met al waren was het een leerzame dag waar de meerwaarde van de goed opgeleide EHBO-er duidelijk werd. Gestructureerd werken zorgde voor het herkennen en erkennen van alle letsels en dus de nodige punten. Met dank aan alle jury-leden, LOTUS-slachtoffers, figuranten en andere vrijwilligers die deze dag tot een succes hebben gemaakt. Op naar de 76e editie.



© alle foto's: Marlies Haveman